

EURÓPSKY PARLAMENT

ZVLÁŠTNE VYDANIE

**ZASADANIE EURÓPSKEJ RADY
dňa 15. a 16. decembra 2005
v Bruseli**

**PREJAV PREDSEDU, p. JOSEPA BORRELLA FONTELLES
ZÁVERY PREDSEDNÍCTVA**

03/S-2005

Generálne riaditeľstvo predsedníctva

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2005)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2005)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\2005

PREJAV PREDSEDU

PREJAV PREDSEDU EURÓPSKEHO PARLAMENTU NA ZASADANÍ EURÓPSKEJ RADY v dňoch 15 a 16 decembra 2005

Ešte raz sa vám chcem poďakovať za možnosť predniesť príhovor pred Európskou radou.

Súčasná politická situácia v Únii je taká, že je nevyhnutné viac ako inokedy dosiahnuť dohodu o budúcom finančnom výhlade.

Nebudem však márnit' váš drahocenný čas kladením dôrazu na otázky, ktoré sú vám všetkým dobre známe.

Chcem začať upozornením, že dohoda s Radou je nevyhnutná, ale sama o sebe nepostačuje. Cieľom je zabezpečiť dohodu všetkých troch inštitúcií EÚ - Rady, Komisie i Parlamentu.

Možno by niektorí z vás boli radšej, aby sa tak nestalo, alebo majú za to, že Parlament sa v konečnom dôsledku podvolí tlaku vlád a uvoľní Rade ruky.

Ak by ste takto konali, bola by to chyba.

Parlament si úprimne praje, aby sa Rada dohodla. Musí to byť ale dohoda, ktorá bude pre Parlament prijateľná, inak nebude mať význam.

Parlament bude hodnotiť vašu dohodu na základe toho, do akej miery sa odkláňa od nášho vlastného návrhu.

Náš návrh, ktorý bol Rade doručený v júni, vám je už známy a nepovažujem za potrebné vás s ním opätovne oboznamovať.

Avšak prišiel som, aby som vám hneď na začiatku oznámil, že návrh v podobe, v akej ho predsedníctvo Rady predložilo, nemá žiadne šance na to, aby ho Parlament schválil.

Predsedovia politických skupín prijali jednomyselné rozhodnutie o jeho odmietnutí a v tomto duchu sa vyjadrili aj k predsedovi Európskej rady, ktorému ďakujem za to, že dnes ráno prišiel do Štrasburgu.

Nech si myslíte čokoľvek o britskom premiérovi, nemôžte povedať, že sa bojí zobrať veci pevne do rúk.

Teraz mi dovoľte, aby som povedal niekoľko poznámok, ktoré by mali pomôcť načrtnúť dohodu, ktorá by bola prijateľná pre všetkých.

PREJAV PREDSEDU

Rozpočet a projekt

Ako všetci dobre viete, rozpočet je číselným vyjadrením politického projektu. Áno, niektoré štáty môžu mať obmedzené príjmy v zmysle rozpočtu, ale tak isto môžu veľa stratit', pokiaľ ide o politický projekt Únie.

Kohézia

Jeden zo základných kameňov tohto projektu je kohézia medzi členskými štátmi.

Nie je to iba určitá forma náhodného charitatívneho gesta, ale povinnosť zakotvená v Maastrichtskej zmluve.

Nové členské štáty ju majú vo svojich prístupových zmluvách.

Skúsenosti ukazujú, že zo strednodobého hľadiska majú z kohézie osov všetci, nielen štáty čerpajúce z kohéznych fondov.

A jednako, je to práve kohézia, ktorá má padnúť za obeť návrhu, ktorý prerokovávate.

Prvý návrh predsedníctva Parlament odmietol práve pre nedostatok solidarity.

Druhý návrh opakuje presne tie isté chyby.

Kohézia a koherencia

Skutočne, nielen že sa v návrhu obetuje kohézia ako zásada politiky, ale znižuje sa aj koherencia rozpočtu, keďže dodatočné zdroje, ktoré sú pridelené na kohéziu sa rozdeľujú na základe náhodných kritérií s cieľom „podplatiť“ niektoré členské štáty.

Výsledkom je dohoda s najmenším spoločným menovateľom, ktorá sa snaží uspokojiť nezlučiteľné individuálne požiadavky na úkor celkovej koherencie.

Parlament vás ako členov Rady žiada, aby ste si vážili dohody dosiahnuté s členskými štátmi a zabezpečili, aby sa na všetky vzťahovali rovnaké pravidlá.

Inak sa môže stať, že rozšírenie nebude mať také výsledky, aké sa očakávajú.

Parlament rovnako žiada členské štáty, ktoré doteraz z kohéznych fondov čerpali, aby ich naďalej podporovali tento mechanizmus, aj keď čerpať z kohéznych fondov budú iné štáty, a aby sa nezameriavali iba na to, ako by aj naďalej mohli z fondov čerpať.

Tieto členské štáty musia mať na pamäti výhody, ktoré im priniesol rozvoj v menej rozvinutých členských štátoch, prostredníctvom zvýšeného dopytu a rozvoja obchodu.

PREJAV PREDSEDU

Zmeny v pravidlách

Parlament nebude akceptovať rôzne kohézne politiky pre nové a staré členské štáty.

Zmenám v pravidlách, ktoré navrhuje predsedníctvo, sa musí venovať veľká pozornosť, aby nové členské štáty prijali navrhované krátenia.

Po prvé, zmeny sa musia prijať v rámci postupu spolurozhodovania s Parlamentom. Preto nie je postačujúce, aby ich predsedníctvo Rady iba navrhlo.

Chcem vám tiež pripomenúť, že návrh predsedníctva by vyžadoval prijatie 45 legislatívnych textov v rámci postupu spolurozhodovania.

Po druhé, nemôžu slúžiť na zmenu politík Spoločenstva na presuny, ktoré by robili členské štáty, podľa toho ako sa im to zdá vhodné. Pokiaľ ide o tieto návrhy, zdieľa Parlament obavy Komisie.

Minimalistický rozpočet a čisté zostatky

Skutočné závery diskusie v Rade sú momentálne nasledovné:

- pre všeobecné zdroje - „preteky z kopca“, na základe ktorých je možné nadobudnúť dojem, že najlepší rozpočet je ten, ktorý obsahuje najvyššie výdavkové krátenia;
- myšlienka, že čistá bilancia každého štátu by mal byť jediným kritériom pre posudzovanie úspechu či neúspechu v rokovaníach.

Takto nemôžeme pokračovať.

Vo vašich diskusiách sa nikto nepozera na Európu ako na riešenie, ale skôr ako na problém. A na základe toho, že by sa javila ako problém sa musí jej okruh pôsobnosti obmedziť krátením rozpočtu.

Avšak najlepší rozpočet nie je ten najnižší, ale ten, ktorý umožňuje dosiahnuť navrhované ciele najúčinnjším možným spôsobom.

Dnes ráno schválil EP po dohode s Radou rozpočet na rok 2006.

Tento rozpočet predstavuje zdroje vo výške 1,09% HDP 25 členských štátov.

Na roky 2007 - 2013 - pre 27 členských štátov - je však priemerná výška zdrojov, o ktorej v súčasnosti uvažujete, 1,03%.

Naozaj si myslíte, že je to reálne?

To, čo navrhujete, nie je zachovaním súčasného stavu, pokiaľ bude možné začať s hĺbkovými reformami, ale skutočný krok vzad.

PREJAV PREDSEDU

Navyše na každom stretnutí - podobne ako v Hampton Court - navrhujete, aby si EÚ stanovila nové ciele a nové oblasti činnosti vo svojich vnútorných politikách a pri svojej úlohe globálneho hráča.

Pretože za rétorikou o zánietenosti všetkých pre Európu je v konečnom dôsledku snaha o oslabovanie projektov.

Prijímate dohody, ktoré spochybňujete skôr, ako na nich stihne uschnúť atrament, a beriete na seba záväzky, ktoré nerešpektujete.

Nie je možné zároveň zväčšovať nádobu a znižovať obsah.

Opakujem, že toto všetko diskredituje európsky projekt.

Argument čistej bilancie má zvrátenú logiku, ktorá úplne marí ducha Spoločenstva a vrhá na Európu svetlo ako na niečo, čo stojí príliš veľa alebo niečo, čo neprináša dosť.

Nemali by ste sa potom čudovať, že je vývoj taký, aký je.

Nie je možné aby všetci naraz zvyšovali svoju čistú bilanciu.

Je to matematicky nemožné.

So stále narastajúcim počtom členských štátov a rôznymi záujmami, ak sa každý bude snažiť zlepšiť si svoje vzťahy s Úniou v najužšom slova zmysle bilancie a jednomyseľnosti ako normy pri rozhodovaní, nemôže nikoho prekvapovať, že bude ešte ťažšie dosiahnuť dohodu, alebo že navrhované riešenia budú zmesou národných záujmov, čoraz menej podobné koherentnému projektu.

Pridaná hodnota Európy

Ak uvažujeme takýmto spôsobom, ignorujeme výhody členstva v Únii: vytváranie miliónov pracovných miest vďaka existencii vnútorného trhu, značný nárast obchodu v rámci Spoločenstva, postavenie EÚ ako najväčšej svetovej obchodnej veľmoci, atď.

Dokonca aj keď nie sme ochotní uvažovať z hľadiska politického spoločenstva, mali by sme prinajmenšom uvažovať z hľadiska celkových výhod!

K diskusii o rozpočte nemožno ďalej pristupovať ako k hre, v ktorej ide o nulovú sumu.

Takýto prístup sa rovná popieraniam existencie európskej pridanej hodnoty.

Na čo je určený rozpočet EÚ? Rozpočet existuje s cieľom financovať politiky, o ktorých sa domnievame, že ich možno uplatňovať na kolektívnej úrovni efektívnejšie ako osobitne zo strany každého členského štátu na vnútroštátnej úrovni. Inými slovami, jeho cieľom je poskytnúť európsku pridanú hodnotu týmto politikám.

PREJAV PREDSEDU

Z tohto hľadiska nie je zmysluplné, aby sme verejnosti v našich krajinách neustále opakovali, že Európa sa musí ďalej rozširovať s cieľom vyvážiť nepriaznivý vplyv globalizácie, a vypracovávali spoločné politiky výskumu, inovácie, atď., ak do rozpočtu neposkytneme potrebné prostriedky.

Príjmy a výdavky

V rámci diskusie o rozpočte nie je možné vyhnúť sa otázke príjmov a výdavkov.

Príjmy

Ako iste viete, Parlament nemá právomoci v oblasti príjmov.

Ide o demokratickú anomáliu, ktorú si možno vysvetliť len s ohľadom na špecifickú históriu integrácie EÚ.

Tento problém bude treba jedného dňa riešiť, zaiste však nie dnes večer.

Práve táto situácia však nahráva kritikom, ktorí EÚ označujú za inštitúciu, ktorá nezodpovedá za svoje výdavky, pretože nemusí vyberať dane.

V tejto súvislosti sa musím zmieniť o dvoch skutočnostiach:

1. Parlament vždy vykazoval väčšiu mieru zdržanlivosti, pokiaľ išlo o výdavky v oblastiach, v ktorých má rozhodovacie právomoci, ako Rada v oblastiach jej právomocí.
2. Skôr či neskôr bude treba politiku príjmov EÚ upraviť tak, aby každý členský štát prispieval jasne v pomere k HDP na obyvateľa.

Toto by umožnilo merať vplyv politiky výdavkov z hľadiska prerozdelenia, inými slovami kohézie.

Taktiež tak môžeme získať objektívnejší a racionálnejší pohľad na oblasti, akými sú poľnohospodárska politika alebo britský rabat.

Britský rabat

Parlament nemá v tejto oblasti, ktorá je súčasťou príjmovej politiky, žiadne právomoci, a preto sa môže v tejto súvislosti len ťažko k niečomu vyjadriť.

Nemám však v úmysle vyhnúť sa tejto citlivej otázke.

Parlament sa domnieva, že reforma Spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) nie je základnou príčinou nevyhnutnosti úpravy britského rabatu, ktorý je výsledkom podmienok, ktoré sa značne líšia od tých súčasných.

Dôvody, pre ktoré potrebujeme upraviť zníženie britského príspevku do rozpočtu EÚ, sú rozšírenie a viditeľný pokrok britského hospodárstva, za čo sa treba pochvalne vyjadriť na adresu pána Blaira.

PREJAV PREDSEDU

Všetci musíme vynakladať potrebné úsilie na financovanie nákladov na rozšírenie až do tej doby, kedy začne prinášať výhody všetkým - najmä všetci tí, ktorí sú jej najväčšími obhajcami.

Keďže rozširovanie je realitou, budeme musieť uskutočniť primerane trvalé úpravy britského rabatu, a to nielen dočasné alebo výnimočné úpravy, v dôsledku ktorých bude základ systému zachovaný.

Výdavky

Celkové zdroje

Návrh, o ktorom budete diskutovať a ktorý EP odmieta, je z hľadiska ambícií návrhom „mini-Európy“ nezlučiteľným s modelom „maxi-Európy“ z hľadiska geografického pokrytia.

Nemôžeme mať neustále menší model EÚ pre stále väčší počet Európanov.

Ako pán BARROSO podotkol vo svojom liste, tento rozpočet nie je zlučiteľný s modelom modernej, dynamickej, otvorenej, kohéznej, trvalo udržateľnej a spravodlivej Európy.

Záverečná dohoda, ktorú treba nevyhnutne dosiahnuť, a to najskôr medzi vami a potom i s Komisiou a Európskym parlamentom, si vyžaduje značný nárast celkového objemu zdrojov určených na hnacie sily, akými sú rast a zamestnanosť.

Poľnohospodárske výdavky

EP nemá posledné slovo ani v tejto oblasti, dovoľte mi však pripomenúť, že v roku 2002 ste rozhodli uskutočniť reformu SPP znížením výdavkov súvisiacich s trhom o 10 % do roku 2013. Vplyv reformy SPP, na ktorej ste sa všetci dohodli v roku 2002, je už možné pozorovať na rozpočte.

Kľúčovou črtou tejto reformy je podpora rozvoja vidieka a práve táto oblasť je inovačnou v rámci poľnohospodárskej politiky.

Návrh predsedníctva však prekvapujúco radikálne obmedzuje politiku rozvoja vidieka, azda vychádzajúc z toho, že vlády sú na plánovanú politiku menej citlivé ako na politiku, ktorá zachováva existujúci stav.

Okrem toho treba byť opatrný a pri kritike SPP prehnane nezovšeobecňovať a tiež zastaviť ohlasovanie liberalizácie trhu ako skutočne účinného riešenia pre všetky najchudobnejšie krajiny.

V predvečer stretnutia WTO nás pán Mandelson upozornil na túto skutočnosť. Rozsiahla liberalizácia by síce bola výhodná pre veľké krajiny, akými sú Brazília a Argentína, nie však pre africké krajiny, ktoré s Úniou spájajú preferenčné dohody. Nevzdávajme sa ich kvôli liberalizácii.

PREJAV PREDSEDU

Strednodobá revízia

EP by mal byť schopný podporiť návrh na revíziu, ktorá by prebehla uprostred obdobia finančného výhľadu za predpokladu, že bude rozsiahla, oslobodená od predsudkov a uskutoční sa transparentným spôsobom a v rámci riadnej medziinštitucionálnej spolupráce.

Žiadny poslanec Európskeho parlamentu včera nevyjadril odmietavé stanovisko voči takémuto uskutočneniu revízie.

Potreba dohody a možné alternatívy

Dovolím si zopakovať, že Parlament si želá dosiahnutie dohody, nie však akejkoľvek dohody. Neželá si dohodu, ktorá by mohla vyústiť do medziinštitucionálneho sporu, v dôsledku ktorého by EÚ ostala bez finančného výhľadu a vo väčšej kríze, v akej sa už nachádza.

Alternatívy

Preto treba zvážiť, aké alternatívy existujú v prípade, že by sa nedosiahla dohoda o finančnom výhľade.

Nech by bola alternatívna suma na rozpočet na rok 2007 akákoľvek, bude vyššia ako suma uvedená v britskom návrhu.

Prvá alternatíva: každoročné predlžovanie súčasného finančného výhľadu na základe ustanovení inštitucionálnej dohody.

Viazané rozpočtové prostriedky na rok 2007 by boli na úrovni približne 1,08 %.

Druhá alternatíva: rozpočet na rok 2007.

Realizácia ustanovení Zmluvy (článok 272) by vyústila do rozpočtu vo výške 1.11 % HDP.

V rámci tohto ročného systému by Európsky parlament mohol, bez súhlasu Rady, rozhodnúť o nepovinných výdavkoch.

Ako vidíte, máme na zváženie lákavé alternatívy, ideálne by však bolo dosiahnuť dohodu, ktorá by bola prijateľná pre všetky inštitúcie.

Ak uvedené zhrnieme, Európsky parlament navrhuje rozpočet, ktorý Európskej únii umožňuje:

- rešpektovať záväzky voči desiatim novým členským štátom;
- vytrvať v úsilí o štrukturálne a environmentálne politiky;
- vypracovať progresívne politiky výskumu a vývoja a univerzálny prístup k vzdelaniu.

PREJAV PREDSEDU

Po rozsiahlej diskusii o týchto politikách tento návrh neobsahuje žiadne nové body. Na záver možno povedať, že buď znížime ambície v súvislosti s Európou alebo jej poskytneme finančné prostriedky na ich realizáciu.

Európsky parlament je spoľahlivou a konštruktívnou inštitúciou. Dokázal to nedávno pri prijímaní smernice REACH, ako aj v rámci rokovaní s Komisiou a Radou (pánom Frattinim a pánom Clarkom), čoho výsledkom bola dohoda o uchovávaní dát dosiahnutá v rekordne krátkom čase.

Je potrebné, aby sme pracovali spoločne, ak má byť EÚ schopná naďalej napredovať.

Ďakujem pekne.
